

การพัฒนา รูปแบบการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2

DEVELOPMENT OF MANAGEMENT MODEL IN ACCORDANCE WITH GOOD GOVERNANCE PRINCIPLES OF PROVINCIAL ELECTRICITY AUTHORITY AREA 2

วิเชียร เฮงอุดมทรัพย์ และคณะ*

Wichien Hengudomsap and others

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการณ์การบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 และเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณประกอบด้วย ผู้บริหาร พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 และผู้ใช้ไฟ จำนวน 331 คน ได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มตัวอย่างสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ ผู้บริหาร พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ใช้ไฟ จำนวน 15 ท่าน และกลุ่มตัวอย่างสำหรับการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วยผู้บริหาร ผู้นำชุมชน ผู้ใช้ไฟ และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

1) ด้านสภาพการณ์การบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลนั้น พบว่า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 มีการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลในระดับมากทั้ง 6 องค์ประกอบ ซึ่งได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักความรับผิดชอบ 5) หลักการมีส่วนร่วม และ 6) หลักความคุ้มค่า

2) รูปแบบการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการกระจายอำนาจ 5) หลักการมีส่วนร่วม 6) หลักความรับผิดชอบ 7) หลักความคุ้มค่า และ 8) หลักการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ซึ่งรูปแบบการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วน

* นักศึกษาปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์
ปรีชา ดิลกวุฒิสวัสดิ์ อาจารย์สาขาวิชาการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์
กิตติวงศ์ สาสด อาจารย์สาขาวิชาการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์
ลักษณะพร โรจน์พิทักษ์กุล อาจารย์สาขาวิชาการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์

ภูมิภาคเขต 2 ที่ได้พัฒนาขึ้นได้รับความเห็นชอบและสนับสนุนให้มีการนำไปใช้ในสถานการณ์จริงจากผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทั้ง 12 ท่าน

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ, การบริหารงาน, ธรรมาภิบาล

ABSTRACT

The objective of this research is to study the management situation by adhering to the good governance principles of the Provincial Electricity Authority, District 2 and to develop the management model by adhering to the good governance principles of the Provincial Electricity Authority. This time, using a combination of quantitative and qualitative research methods. The sample group for quantitative research consisted of administrators, employees, Provincial Electricity Authority, District 2 and 331 fire users .The tools used for quantitative data collection are questionnaires. The statistics used for data analysis are percentage, mean and standard deviation. The sample group for collecting qualitative data with in-depth interviews is the administrators, employees, Provincial Electricity Authority, District 2, experts and fire users of 15 persons. And the sample group for the discussion group consisting of administrators, community leaders, fire users and experts, 12 persons, analyzed by content analysis

1) Regarding the management situation by adhering to the principles of good governance, it was found that the Provincial Electricity Authority, District 2 has administrative functions based on good governance at a high level in all 6 elements which are: 1) The rule of law 2) Moral principles 3) Principles of transparency 4) Responsibilities 5) Participation principles and 6) Value principles

2) The administration model based on the principles of good governance of the Provincial Electricity Authority District 2, which is developed, consisting of 8 elements: 1) Rule of law 2) Moral principles 3) Principles of transparency 4) Decentralization principles 5) Principles participation 6) Responsibility principles 7) Value principles and 8) Appropriate technology application principles which the administration model by adhering to the good governance principles of the Provincial Electricity Authority District 2, which has been developed and has been approved then encouraged to be used in real situations from all 12 group discussion participants

Keywords: Model Development, Management, Good Governance

บทนำ

ธรรมาภิบาล (Good Governance) นับเป็นหลักการสากลที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานในระดับสากลว่า เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ เมื่อปี ค.ศ. 1989 พบว่าได้มีการนำคำว่า Good Governance มาใช้โดยปรากฏในรายงานของธนาคารโลก (World Bank) เรื่อง “Sub-Sahara Africa from

Crisis to Sustainable Growth” กล่าวถึง ความสำคัญของการมี governance และการฟื้นฟูเศรษฐกิจ รวมถึงอธิบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลที่ดีหรือธรรมาภิบาล ว่าเป็น “ลักษณะและวิถีทางของการใช้อำนาจในการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจและทางสังคมของประเทศเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนซึ่งครอบคลุมการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ การบริหารจัดการภาครัฐ การรับผิดชอบต่อ กอบต้วบทุกกฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนา ความโปร่งใสและข้อมูลข่าวสาร”¹

รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มีการกำหนดนโยบายการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล และการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ โดยมีนโยบายในการปรับปรุงระบบราชการในด้านองค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐทั้งในระดับประเทศภูมิภาคและท้องถิ่น ทบทวนการจัดโครงสร้างหน่วยงานภาครัฐที่มีอำนาจหน้าที่ซ้ำซ้อนหรือล้าล้นกัน ปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการให้ทันสมัยโดยนำเทคโนโลยีมาใช้แก้ไขกฎระเบียบให้โปร่งใสชัดเจนสามารถบริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนจัดระบบอัตราค่าจ้างและปรับปรุงค่าตอบแทนบุคลากรภาครัฐให้เหมาะสมและเป็นธรรม ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การบริหารจัดการภาครัฐแบบใหม่ การตอบสนองความต้องการของประชาชนในฐานะที่เป็นศูนย์กลางและการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการเพื่อสร้างความเชื่อมั่นวางใจในระบบราชการ

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นหนึ่งในหน่วยงานของภาครัฐ ก็ได้ดำเนินนโยบายของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มาเป็นส่วนหนึ่งในแผนยุทธศาสตร์การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2557-2566 โดยมีรายละเอียดว่า มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลโดยมุ่งเน้นในการส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับนโยบายและมาตรฐานทั้งในและต่างประเทศ โดยปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานกฎระเบียบหลักเกณฑ์และการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและโปร่งใสและให้มีการดำเนินงานในเชิงรุกมากยิ่งขึ้น รวมถึงมุ่งเน้นการกำกับดูแลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดให้มีประสิทธิภาพ เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินธุรกิจภายใต้วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ที่ว่า “เพื่อสร้างความเติบโตอย่างยั่งยืนขององค์กรและธรรมาภิบาล” และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคยังให้ความสำคัญต่อการมีระบบการควบคุมภายใน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของการกำกับดูแลกิจการที่ดี และเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารในการจัดการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มุ่งเน้นองค์กรโปร่งใสต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน มีมาตรฐานทางจริยธรรมจรรยาบรรณในวิชาชีพ และเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับผิดชอบต่อสังคมชุมชนและสิ่งแวดล้อม โดยในปี พ.ศ. 2558 ได้ประกาศนโยบายเร่งด่วน คือ นโยบายธรรมาภิบาลที่ดีเลิศ (Excellence in Governance) และนโยบายต่อต้านการทุจริต เพื่อให้คณะกรรมการ ผู้บริหารและพนักงานถือปฏิบัติ รวมถึงนโยบายความโปร่งใส โดยมีกิจกรรมและโครงการรองรับนโยบายข้างต้น เช่น ประกาศเจตนารมณ์ “ต่อต้านการทุจริตสร้างจิตสำนึก กพภ. ไม่โกง” และโครงการ “การไฟฟ้าโปร่งใส” ขยายผลไปยังการไฟฟ้าต่างๆ ทั่วทั้งองค์กร โดยมีเป้าประสงค์เพื่อพัฒนาสมรรถนะและขีดความสามารถในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พร้อมทั้งปลูกจิตสำนึกค่านิยมคุณธรรมให้แก่ผู้บริหารพนักงานทุกระดับได้ตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต จากการดำเนินการดังกล่าว ทำให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ได้รับรางวัลองค์กรโปร่งใสจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รางวัลดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับความ

¹ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2556 - พ.ศ. 2561), (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552), หน้า 4.

โปร่งใสของประเทศไทย สร้างขวัญกำลังใจ และยกย่องหน่วยงานที่เป็นแบบอย่างที่ดี ตลอดจนเพื่อเป็นการสร้างกระแสสังคมให้เกิดค่านิยมส่งเสริมการบริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล²

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 (ภาคกลาง) จ.ชลบุรี ตั้งอยู่เลขที่ 47/1 หมู่ 3 ต.เสม็ด อ.เมือง จ.ชลบุรี มีหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตจำหน่าย และให้บริการด้านพลังงานไฟฟ้าแก่ประชาชนธุรกิจและอุตสาหกรรมต่างๆ ใน 5 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี จะเชิงเตรา ระยอง จันทบุรี และตราด ครอบคลุมพื้นที่ 22,430 ตร.กม. และดูแลหมู่บ้านทั้งหมด 2,996 หมู่บ้าน มีการไฟฟ้าจตุรรวมงานในความรับผิดชอบจำนวน 21 แห่ง ได้นำยุทธศาสตร์การสร้างความเติบโตอย่างยั่งยืนขององค์กร และมีธรรมาภิบาลมาสู่การปฏิบัติ ซึ่งในวันที่ 11 พฤษภาคม 2559 การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอศรีราชา ได้ดำเนินงานเพื่อตอบสนองนโยบายต่อต้านการทุจริต และประกาศเจตนารมณ์ “ต่อต้านการทุจริต สร้างจิตสำนึก กพภ. ไมโกง” เป็น “การไฟฟ้าโปร่งใส” ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 ซึ่งก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล³

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 จึงเป็นหน่วยงานที่ให้บริการด้านพลังงานไฟฟ้าแก่ประชาชนในภาคตะวันออก ที่มุ่งเน้นและยึดมั่นหลักธรรมาภิบาล โดยปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพและเกิดความโปร่งใส อันถือเป็นการสนองตอบนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้บริหารของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล จึงเห็นถึงความสำคัญในการบริหารจัดการกระบวนการทำงานในการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ให้เป็นการบริหารองค์กรที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้บุคลากรตระหนักถึงการทำงานที่โปร่งใส และมุ่งเน้นประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก ซึ่งในการนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ในการจัดการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 เพื่อส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลให้ดียิ่งๆ ขึ้น ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามกรอบและทิศทางการทำงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ปี พ.ศ. 2559 ที่มุ่งเน้นให้นำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนองค์กรงานวิจัยนี้จึงได้มีการจัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 และนำข้อมูลไปศึกษาและพัฒนารูปแบบธรรมาภิบาลในการบริหารงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 ภายใต้แนวคิดหลักพื้นฐานของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล ซึ่งผู้วิจัยหวังว่าจะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งนักศึกษา และประชาชนทั่วไป ในการนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยนี้ไปใช้เป็นข้อมูล และนำไปพัฒนาต่อยอด เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่กิจการและเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลต่อไป⁴

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการณ์บริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2

² การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, วารสารรายงานประจำปี 2559, (กรุงเทพมหานคร: การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, 2559).

³ เรื่องเดียวกัน.

⁴ เรื่องเดียวกัน

ขอบเขตในการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ หลักการสำคัญ 6 ประการ ของแนวคิดหลักกรรมาภิบาล ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ พื้นที่การให้บริการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 ครอบคลุมพื้นที่การให้บริการ 5 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง จันทบุรี และตราด มีสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคชั้น 1 – 3 ในสังกัดจำนวน 21 แห่ง ประกอบด้วย 1) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดชลบุรี 2) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดระยอง 3) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดฉะเชิงเทรา 4) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดจันทบุรี 5) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดตราด 6) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเมืองพัทยา 7) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอศรีราชา 8) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอนนทบุรี 9) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคบางแสน 10) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอบ้านฉาง 11) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมาบตาพุด 12) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอแกลง 13) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอปลวกแดง 14) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอบ้านฉาง 15) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอบางปะกง 16) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอพนมสารคาม 17) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจอมเทียน 18) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอบ้านค่าย 19) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคบึง 20) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอพานทอง และ 21) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอสอยดาว

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 และผู้ใช้ไฟ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กับ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักกรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 ซึ่งมีลำดับการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ: ศึกษาสภาพการณ์ในปัจจุบันของการบริหารงานโดยยึดหลักกรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 โดยใช้แบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างจำนวน 331 คน ที่ได้มาโดยใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกนที่ระดับความเชื่อมั่น 95%⁵ และทำการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ของประชากรการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 และผู้ใช้ไฟ จำนวนทั้งสิ้น 2,392 คน และนำข้อมูลที่ได้อันนำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐานบรรยาย เพื่อให้ทราบลักษณะการแจกแจงของตัวแปรค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละตัวแปร ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ: สัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อรับความคิดเห็นทั้งหมดจำนวน 15 ท่าน ประกอบด้วย ผู้บริหาร พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ใช้ไฟ เพื่อให้ได้ข้อมูล

⁵ ซีรูกุมิ เอกะกุล, ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์, (อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2543)

ประกอบในการวางรูปแบบในการบริหารงานของโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้แก่ แบบบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาโดยสังเคราะห์เป็นรูปแบบการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2

ขั้นตอนที่ 3 เสนอรูปแบบในการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 โดยในขั้นตอนที่ 3 นี้ ผู้วิจัยได้นำรูปแบบที่ได้สังเคราะห์ขึ้นในขั้นตอนที่ 2 มาดำเนินการจัดสนทนากลุ่มเรื่อง “การพัฒนา รูปแบบในการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2” โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มจากทั้งภายในและภายนอกองค์กร ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้นำชุมชน ผู้ใช้ไฟ และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 ท่าน ซึ่งในสนทนากลุ่มได้มีการเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงรูปแบบตามข้อมูลที่ได้จากการสนทนาในครั้งนี้

ขั้นตอนที่ 4 การรับรองรูปแบบธรรมาภิบาลในการบริหารงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 การสนทนากลุ่มจากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก 12 ท่าน (กลุ่มเดียวกันกับขั้นตอนที่ 3) เพื่อรับรองรูปแบบในการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 ที่สมบูรณ์ และสามารถนำไปใช้งานได้จริง

ผลการศึกษา

1. สภาพการณ์บริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2

ผลการศึกษาสภาพการณ์ปัจจุบันเพื่อพัฒนารูปแบบธรรมาภิบาลในการบริหารงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 มีดังนี้

1.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารระดับสูงของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 ได้แก่ ผู้บริหาร พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 และผู้ใช้ไฟ ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลในการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค 21 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 65.3 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 32 วุฒิการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 66.8 ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 79.8 และมีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.5

1.2 ผลการศึกษาสภาพการณ์บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2

1.2.1 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 องค์ประกอบที่ 1 การบริหารตามหลักนิติธรรม คือ ผู้เกี่ยวข้องสามารถดูข้อมูลเกี่ยวกับภาระหน้าที่หรือขั้นตอนการดำเนินงานของหน่วยงานได้เสมอ ($\bar{x} = 4.10$ อันดับที่ 1 พบว่า มาก) ผู้บริหารมีการแจ้งขั้นตอนการทำงานให้พนักงานไฟฟ้าทุกคนได้รับทราบอย่างทั่วถึง ($\bar{x} = 3.93$ อันดับที่ 2 พบว่า มาก) การใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานสามารถตรวจสอบได้ ($\bar{x} = 3.90$ อันดับที่ 3 พบว่า มาก) ตามลำดับ

1.2.2 การบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 องค์ประกอบที่ 2 การบริหารตามหลักคุณธรรม คือ มีระบบและกลไกในการบริหารทรัพยากรบุคคล เพื่อพัฒนาและสร้างไว้ให้พนักงานไฟฟ้ามีคุณภาพ ($\bar{x} = 3.94$ ลำดับที่ 1 พบว่า มาก) มีการปรับปรุงกฎข้อบังคับหรือระเบียบตามที่มีเรื่องร้องเรียน เพื่อการปฏิบัติที่ทันสมัย เป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ($\bar{x} = 3.90$

ลำดับที่ 2 พบว่า มาก) ผู้บริหารทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่มีผลประโยชน์ด้านการเงินที่ขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่ ($\bar{x} = 3.88$ ลำดับที่ 3 พบว่า มาก) ตามลำดับ

1.2.3 การบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 องค์ประกอบที่ 3 การบริหารตามความโปร่งใส คือ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างโปร่งใสผ่านช่องทางต่างๆ ($\bar{x} = 4.03$ ลำดับที่ 1 พบว่า มาก) มีระบบการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนผ่านช่องทางที่เปิดเผยและเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ($\bar{x} = 4.01$ ลำดับที่ 2 พบว่า มาก) มีระบบการบริหารการเงินและพัสดุที่รัดกุม และสามารถตรวจสอบได้ ($\bar{x} = 3.97$ ลำดับที่ 3 พบว่า มาก) ตามลำดับ

1.2.4 การบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 องค์ประกอบที่ 4 การบริหารตามหลักความรับผิดชอบ คือ มีเว็บไซต์และศูนย์ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธุ์ให้พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องโดยทั่วไป โดยเฉพาะผู้ใช้ไฟฟ้าทราบข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ($\bar{x} = 4.03$ ลำดับที่ 1 พบว่า มาก) ผู้บริหารมีการสื่อสารและทำความเข้าใจในเรื่องของแผนงานแก่ทุกคนที่รับผิดชอบ ($\bar{x} = 3.99$ ลำดับที่ 2 พบว่า มาก) การปฏิบัติงานของพนักงานไฟฟ้าในหน่วยงานมีคุณภาพทั้งทางด้านปริมาณและความถูกต้อง ($\bar{x} = 3.97$ ลำดับที่ 3 พบว่า มาก) ตามลำดับ

1.2.5 การบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 องค์ประกอบที่ 5 การบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม คือ มีการประสานสัมพันธ์ ทำงานเป็นทีม และสร้างเครือข่ายในการทำงาน ($\bar{x} = 4.00$ ลำดับที่ 1 พบว่า มาก) มีการมอบอำนาจในระดับรองลงมา เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงานไฟฟ้า ($\bar{x} = 2.98$ ลำดับที่ 2 พบว่า มาก) มีการส่งเสริมให้จัดการความรู้ และการบริหารงานโดยให้พนักงานไฟฟ้าทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนกลยุทธ์ ($\bar{x} = 3.95$ ลำดับที่ 3 พบว่า มาก) ตามลำดับ

1.2.6 การบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 องค์ประกอบที่ 6 การบริหารตามหลักความคุ้มค่า คือ การบริหารตามหลักความคุ้มค่า แสดงผลตามลำดับดังนี้พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สามารถเข้าถึงระบบสารสนเทศได้ตลอดเวลา ($\bar{x} = 4.00$ ลำดับที่ 1 พบว่า มาก) มีการสั่งงาน ประชุมทาง VIDEO CONFERENCE และ INTERNET ที่ทำให้หน่วยงานใช้กระดาษและวัสดุอุปกรณ์น้อยลงและหันมาใช้เทคโนโลยีได้มากขึ้น ($\bar{x} = 3.96$ ลำดับที่ 2 พบว่า มาก) ข้อมูลที่เผยแพร่มีความถูกต้อง ไม่มีการบิดเบือนข่าวสาร ($\bar{x} = 3.95$ ลำดับที่ 3 พบว่า มาก) ตามลำดับ

1.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2

ในการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามครั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 แบ่งตามประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

1. ประเด็นด้านการกระจายอำนาจ ควรให้ผู้บริหารระดับผู้จัดการ มีอำนาจในการบริหารงานและอนุมัติงบประมาณขึ้นเพื่อความสะดวก รวดเร็วของลูกค้ำที่มาติดต่อ

2. ประเด็นด้านความโปร่งใสซึ่งถือเป็นประเด็นหลักในการบริหาร ผู้บริหารต้องยึดหลักการนี้เป็นหลัก เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ยึดถือเป็นแบบอย่าง

3. ประเด็นด้านคุณธรรม ควรรณรงค์ด้านจิตสำนึกกรรณการ และหน้าที่รับผิดชอบให้กับพนักงาน เพื่อให้พนักงานเกิดความตระหนักรู้ในอาชีพของตน และทุ่มเททำงานให้การไฟฟ้าอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ พนักงานจะต้องมีความมุ่งมั่นอุทิศตนต่อองค์กรหรือต่อวิชาชีพของตน

4. ประเด็นด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เมื่อมีนวัตกรรมใหม่ต้องมีการอบรมและติดตามผลการใช้งาน รวมทั้งขั้นตอนสำคัญๆ ในการให้คำแนะนำ เพื่อให้ผู้ใช้ไฟได้รับข้อมูลที่ถูกต้องรวดเร็ว ชัดเจน และเกิดความเชื่อมั่นในการไฟฟ้า

5. ประเด็นด้านความโปร่งใส ต้องปลูกฝังหลักความโปร่งใส และพร้อมรับการตรวจสอบในการปฏิบัติให้กับพนักงานทุกระดับ

6. ประเด็นการมีส่วนร่วม ควรมีการจัดเสวนาระหว่างการไฟฟ้า ผู้ใช้ไฟรายใหญ่ และผู้ใช้ไฟทั่วไป เพื่อรับฟังความคิดเห็น ความต้องการ และความพึงพอใจในการทำงานที่มีต่อการไฟฟ้า เพื่อนำข้อมูลมาวางแผน และปรับปรุงการให้บริการ

7. ประเด็นด้านความคุ้มค่า ผู้บริหารการไฟฟ้าต้องบริหารงานโดยคำนึงถึงประโยชน์ และความคุ้มค่าทั้งในการลงทุน คุณภาพการบริการ และการพัฒนาองค์กรให้ยั่งยืนเป็นหลัก

2. ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

2.1 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อรับความคิดเห็นจากทั้งหมดจำนวน 15 ท่าน ประกอบด้วยผู้บริหาร พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ใช้ไฟ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันดังนี้

2.1.1 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เป็นการบริหารระบบการบริหารจัดการที่ดี เพื่อนำองค์กรไปสู่เป้าหมายความสำเร็จอย่างแท้จริง และเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งองค์กรภาครัฐ เอกชน และรัฐวิสาหกิจ โดยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 มุ่งเน้นการบริหารงานด้วยความสุจริต และโปร่งใสและการซักจูง ตลอดจนการลงโทษ เอาผิดหากเกิดกรณีของการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กร

2.1.2 โครงการและนโยบายที่มุ่งเน้นให้เห็นถึงการยึดหลักธรรมาภิบาลอย่างเป็นรูปธรรม เป็นนโยบายที่มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน โดยที่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 มีการวางแผนเพื่อเตรียมรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ที่จะมีการลงทุนในธุรกิจต่างๆ โดยการมุ่งเตรียมความพร้อมในด้านกระบวนการทำงานที่รัดกุม ตระหนักในหน้าที่รับผิดชอบ และมีความโปร่งใส ซึ่งถือเป็นหลักการในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อีกทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลวิสาหกิจได้ตามหลักการหนึ่งของหลักธรรมาภิบาล

2.1.3 การวางแผนทางเพื่อหาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ธรรมาภิบาลในการบริหารงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 ควรมีการบริหารงานให้สอดคล้องกับหลักการของธรรมาภิบาลทั้ง 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า

2.1.4 ควรมีองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลเพิ่มขึ้นมาเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งได้แก่ การกระจายอำนาจ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการอำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้าหรือผู้ใช้ไฟทั้งผู้ใช้ไฟรายใหญ่และรายย่อย

เมื่อได้ข้อมูลที่ยืนยันองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลเดิมและองค์ประกอบเพิ่มเติมแล้ว ผู้วิจัยจัดทำเป็นรูปแบบ โดยมีองค์ประกอบหลัก 8 องค์ประกอบด้วยกัน ได้แก่

1. หลักนิติธรรม (Rule of Law)

หลักนิติธรรม หมายถึง การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของ ตัวบุคคล จะต้องคำนึงถึงความเป็นธรรม และความยุติธรรม รวมทั้งมีความรัดกุมและ รวดเร็วด้วย นอกจากนี้ผู้เกี่ยวข้องต้องสามารถดูข้อมูลเกี่ยวกับหน้าที่หรือขั้นตอนการดำเนินงานของหน่วยงานได้เสมอ

2. หลักคุณธรรม (Morality)

หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม การส่งเสริม ให้บุคลากรพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้บุคลากรมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ชยัน อุดหนุน มีระเบียบ วินัย ประกอบอาชีพสุจริต เป็นนิสัย และมีระบบและกลไกในการบริหารทรัพยากรบุคคล เพื่อพัฒนาและธำรงไว้ให้พนักงานไฟฟ้ามีคุณภาพ มีความมุ่งมั่นอุทิศตน มีจิตอาสา

3. หลักความโปร่งใส (Transparency)

หลักความโปร่งใส หมายถึง ความโปร่งใส พอเทียบได้ว่ามีความหมาย ตรงข้าม หรือ เกือบตรงข้าม กับการทุจริตคอร์รัปชัน โดยที่เรื่องทุจริตคอร์รัปชันให้ความหมายในเชิงลบ และความน่าสะพรึงกลัวแฝงอยู่ ความโปร่งใสเป็นคำศัพท์ที่ใ้แง่มุมในเชิงบวก และให้ความสนใจในเชิงสงบสุข ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและเข้าใจง่าย มีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องอย่างชัดเจน และมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างโปร่งใสผ่านช่องทางต่างๆ

4. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization)

หลักการกระจายอำนาจ หมายถึง การถ่ายโอนอำนาจ การตัดสินใจ ทรัพยากร และภารกิจจากส่วนราชการส่วนกลางให้แก่หน่วยการปกครองอื่น (ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น) และภาคประชาชนดำเนินการแทนโดยมีอิสระตามสมควร รวมถึงการมอบอำนาจ และความรับผิดชอบในการตัดสินใจ และการดำเนินการให้แก่บุคลากร ในการจัดซื้อจัดจ้าง โดยมุ่งเน้นการสร้าง ความพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุง กระบวนการ และเพิ่มผลผลิตภาพ เพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ จะเห็นได้ว่า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ได้มีการดำเนินการในเรื่องนี้อย่างจริงจัง

5. หลักการมีส่วนร่วม (Participation)

หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การให้โอกาสให้บุคลากรหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ เช่น เป็นคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และ/หรือ คณะทำงานโดยให้ข้อมูล ความคิดเห็น แนะนำ ปรีกษา ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติมีการประสานสัมพันธ์ และยังมีการทำงานเป็นทีม และสร้างเครือข่ายในการทำงาน

6. หลักความรับผิดชอบ (Responsibility)

หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิและหน้าที่ มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การตัดสินใจกระทำใดๆ ต้องกระทำโดยมีพันธะ ความรับผิดชอบต่อสาธารณะหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับหน่วยงานนั้น และกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำนั้น และผู้ว่าการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ได้มอบนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) ตระหนักถึงความสำคัญของการเป็นองค์กรแห่งความยั่งยืนที่มีการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นพื้นฐานของการดำเนินงานตามภารกิจ เพื่อตอบสนองต่อทิศทางดังกล่าว กฟภ. จึงมุ่งพัฒนาการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility: CSR) ของ กฟภ. ให้มีมาตรฐานเทียบเท่ากับกรอบหลักการสากลของ International Organization for Standardization หรือ ISO 26000 โดยกำหนดเป็นนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีสาระสำคัญ ดังนี้

6.1 มุ่งมั่นรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักการพื้นฐานที่ดี 7 ด้าน ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อ ความโปร่งใส การปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม การเคารพต่อผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การเคารพต่อหลักนิติธรรม การเคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางของสากล และการเคารพต่อสิทธิมนุษยชน

6.2 เสริมสร้างกระบวนการและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อให้คณะกรรมการ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และผู้บริหารกำกับดูแลการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรได้อย่างเป็นระบบ ครบถ้วนทั้งกำหนดทิศทาง การกำกับดูแลการดำเนินงาน และติดตามเพื่อขับเคลื่อนผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

6.3 สนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับขององค์กรมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในการทำงานประจำวัน

6.4 ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติต่อบุคลากรขององค์กรด้วยความเป็นธรรม และตอบสนองต่อความคาดหวังของบุคลากรอย่างเป็นเลิศ ทั้งด้านการจ้างงาน สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน สุขภาพอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน รวมถึงการพัฒนาเพื่อยกระดับทักษะความรู้ความสามารถของบุคลากร

6.5 พัฒนาผลิตภัณฑ์ บริการ การปฏิบัติงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ตลอดห่วงโซ่อุปทาน ที่นำไปสู่การป้องกันรักษา อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความยั่งยืนให้บริการพลังงานไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพ จัดทำสำนักงานสีเขียว (Green Office) และพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

6.6 มุ่งเน้นและส่งเสริมการปฏิบัติด้วยความโปร่งใสและเป็นธรรมตลอดห่วงโซ่อุปทานต่อต้านทุจริต มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม และแข่งขันอย่างเป็นธรรม

6.7 ยึดมั่นแนวทางความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค โดยครอบคลุมการตลาดอย่างเป็นธรรม คำนึงถึงสุขภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค ให้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ครบถ้วน ทันกาล และมุ่งเน้นให้เกิดการบริโภคที่ยั่งยืน

6.8 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนทั้งที่อยู่รอบพื้นที่ปฏิบัติงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และชุมชนที่สำคัญให้มีความเข้มแข็งทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ด้วยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและนำไปสู่ผลสำเร็จอย่างยั่งยืน

ความสำคัญในด้าน CSR ที่ผ่านมา การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจัดทำโครงการต่างๆ ที่เข้าถึงใส่ใจสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม อาทิ โครงการ PEA รวมใจประชารัฐ รั้งน้ำ สร้างฝาย 65 ฝาย โดยร่วมกับมูลนิธิอุทกพัฒน์ในพระบรมราชูปถัมภ์ และชุมชนในพื้นที่ สร้างฝายชะลอน้ำด้วยการนำวัสดุคอนกรีตที่ชำรุด เช่น เส้าไฟฟ้า เส้าตอม่อ มาเป็นวัสดุในการสร้างฝาย พร้อมทั้งยอดฝายเดิม เพื่อความยั่งยืนอีก 10 ฝาย มีการติดตั้งโซลาร์ปั๊มและท่อลำเลียงน้ำ เพื่อให้ชุมชนและเกษตรกรสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่าง

เพียงพอ รวมถึงโครงการเยาวชนกับการอนุรักษ์พลังงาน ที่เป็นความร่วมมือระหว่าง 3 การไฟฟ้า มุ่งสร้างความรู้ความเข้าใจด้านพลังงานไฟฟ้าแก่เยาวชนตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ สร้างจิตสำนึกที่ดี ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ไฟฟ้าอย่างรู้คุณค่าและปลอดภัย โครงการชุมชนปลอดภัย ใช้ไฟ PEA โดยให้พนักงานที่มีความเชี่ยวชาญในด้านระบบไฟฟ้า เข้าไปดูแลแก้ไข ปรับปรุงบำรุงรักษาอุปกรณ์ไฟฟ้าให้กับชุมชนโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย โครงการทำบ้านปลา/ปะการังเทียม โดยใช้วัสดุที่เหลือใช้ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เป็นการอนุรักษ์ฟื้นฟูให้ปลามาหลบวางไข่ได้อย่างสมบูรณ์

7. หลักความคุ้มค่า (Cost – effectiveness)

หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยแรงจูงใจให้บุคลากรมีความประหยัด วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน อีกทั้งพนักงานไฟฟ้าสามารถเข้าถึงระบบสารสนเทศได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังมีระบบสื่อสารภายในที่ทำให้พนักงานไฟฟ้าในองค์กรเข้าใจวัตถุประสงค์ไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อนำไปสู่การบรรลุผลวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

8. หลักการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม (Appropriate Technology Application)

หลักการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม หมายถึง การนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้ไฟ เพื่อให้ประชาชนสามารถรับบริการจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 ในด้านต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วช่วยประหยัดเวลา และลดขั้นตอนในการติดต่อด้านต่าง ๆ ในยุค Thailand 4.0 การดำเนินงานของทุกองค์กรจะต้องมีการผสมผสานนวัตกรรมและเทคโนโลยีควบคู่กันไปกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคดำเนินงานโดยใช้เทคโนโลยีเป็นตัวขับเคลื่อนผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์ พร้อมกับพัฒนาบุคลากรให้รองรับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้เริ่มต้นโครงการที่นำเทคโนโลยีใหม่มาช่วยให้เกิดนวัตกรรมควบคู่กับการใส่ใจสิ่งแวดล้อมมาก่อนหน้านี้ เช่น โครงการ EV Charging Station เป็นโครงการนำร่องให้บริการสถานีชาร์จไฟฟ้าให้กับรถยนต์ไฟฟ้า เริ่มติดตั้งครั้งแรกในส่วนภูมิภาคที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องไปสู่เมืองใหญ่และแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญด้วยเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาคนด้วยนวัตกรรม พัฒนางานด้วยเทคโนโลยี

2. การรับรองรูปแบบการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

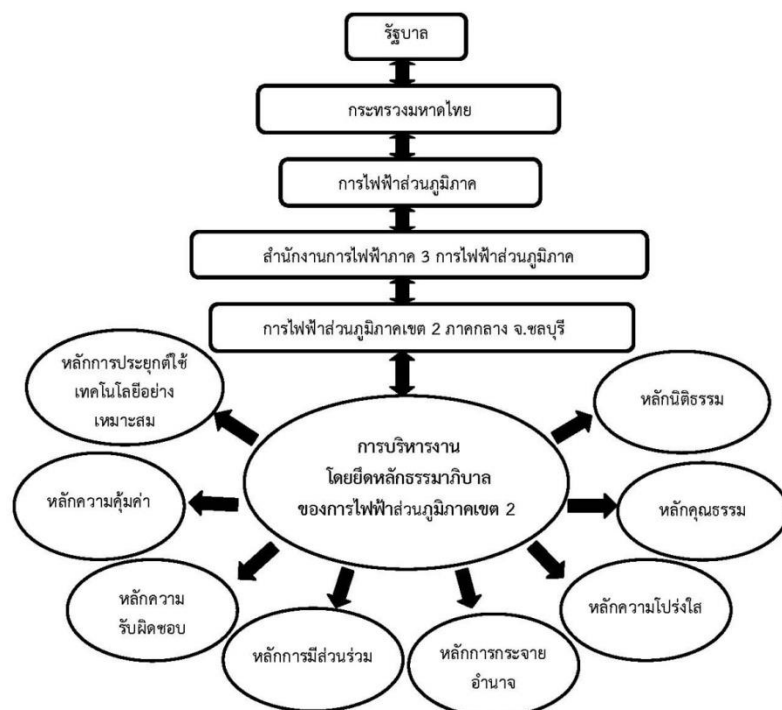
เขต 2

การรับรองรูปแบบธรรมาภิบาลในการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอผู้ที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม 12 ท่าน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้นำชุมชน ผู้ใช้ไฟ และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้คำแนะนำและรับรองรูปแบบดังกล่าว โดยดำเนินการสนทนากลุ่ม 2 ครั้ง ดังนี้

2.1 การสนทนากลุ่มครั้งที่ 1 เป็นการสนทนากลุ่มภายใต้หัวข้อเรื่อง “การพัฒนาในรูปแบบในการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2” ผู้เข้าร่วมสนทนาทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร จำนวน 12 ท่าน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้นำชุมชน ผู้ใช้ไฟ และผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นสอดคล้องกับรูปแบบที่นำเสนอทั้ง 8 องค์ประกอบ และได้เสนอความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้สนทนาทุกท่านต่างเห็นความสำคัญในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่อยู่โดยรอบองค์กร และจะต้องให้การช่วยเหลือและตอบแทนประชาชนที่เป็นลูกค้า หรือผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของการไฟฟ้า

ดูแล พื้นฟู และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยรอบ บำรุงรักษาและแบ่งปันทรัพยากรให้ชุมชนร่วมกันใช้ ซึ่งในการนี้ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเป็นองค์กรแห่งความยั่งยืนที่มีการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นพื้นฐานของการดำเนินการตามภารกิจการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จึงมุ่งพัฒนาการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility: CSR) ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นนโยบายของผู้บริหารระดับสูง ซึ่งความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมนี้ ก็นับเป็นด้านที่สำคัญที่สุดด้านหนึ่งของหลักความรับผิดชอบต่อสังคม (Responsibility)

2.2 การจัดสนทนากลุ่มครั้งที่ 2 ประกอบด้วยผู้เข้าร่วมสนทนาทั้งภายในและภายนอกการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำนวน 12 ท่าน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้นำชุมชน ผู้ใช้ไฟ และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุงและรับรองรูปแบบการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 ที่สมบูรณ์ และการนำไปใช้งานจริงในการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 ผลการสนทนากลุ่ม ก็คือ ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทุกท่านต่างมีความเห็นสอดคล้องในความสำคัญและคุณค่าของรูปแบบที่ได้ร่วมกันอภิปราย โดยเห็นว่า งานวิจัยนี้เป็นงานระดับประเทศที่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคทั่วประเทศจะได้นำไปใช้ เนื่องจากรูปแบบมีความครอบคลุม เรื่องต่างๆ อย่างรอบด้าน โดยรูปแบบที่ผ่านการรับรองแล้วนั้นมี 8 องค์ประกอบด้วยกัน คือ 1) หลักนิติธรรม (Rule of Law) 2) หลักคุณธรรม (Morality) 3) หลักความโปร่งใส (Transparency) 4) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) 5) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) 6) หลักความรับผิดชอบต่อสังคม (Responsibility) 7) หลักความคุ้มค่า (Cost – effectiveness) และ 8) หลักการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม (Appropriate Technology Application) โดยองค์ประกอบทั้ง 8 องค์ประกอบสามารถเขียนเป็นรูปแบบได้ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1: รูปแบบการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2

การอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบธรรมาภิบาลในการบริหารงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 ครั้งนี้ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพการณ์ในปัจจุบันของการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2

1.1 จากผลการวิจัยที่ พบว่า ในประเด็นหลักการมีส่วนร่วมที่ต้องมีการมีการประสานสัมพันธ์ทำงานเป็นทีม และสร้างเครือข่ายในการทำงาน และการให้โอกาสให้บุคลากรหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ เช่น เป็นคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และ/หรือ คณะทำงานโดยให้ข้อมูล ความคิดเห็น แนะนำ ปรีกษา ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติ มีการประสานสัมพันธ์ และมีการทำงานเป็นทีม และสร้างเครือข่ายในการทำงานนั้นสอดคล้องกับตายานานดาน⁶ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติหลักการธรรมาภิบาลเพื่อการดำเนินงานที่ดีขึ้นขององค์กรต่าง ๆ ในชุมชน พบว่า การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของบรรดาสมาชิกองค์กรต่างๆ ในชุมชนก่อให้เกิดการตื่นตัว ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมากในอันที่จะสร้างสำนึกรับผิดชอบ (Sense of Responsibility) ในหมู่คณะกรรมการและบุคลากรขององค์กร นอกจากนี้ในประเด็นการมีส่วนร่วมยังสอดคล้องกับดุชซานมาน⁷ ที่ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในเรื่องธรรมาภิบาลในโครงการพัฒนาชนบทในบังกลาเทศ โดยผู้วิจัยได้ พบว่า องค์กรพัฒนาระหว่างประเทศและประเทศกำลังพัฒนาต้องการการมีส่วนร่วมของประชาชนในธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ผลดีที่สุดจากการดำเนินโครงการพัฒนาชนบทต่างๆ ในการนี้รัฐบาลบังกลาเทศจะต้องกระจายอำนาจ ปฏิรูป และมีมาตรการยกเลิกกฎระเบียบต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคขัดขวาง มีให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนดำเนินการตามโครงการพัฒนาชนบทต่างๆ ซึ่งมีงานวิจัยเป็นจำนวนมากยืนยันว่า ประชาชนไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจการต่างๆ รวมทั้งมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสาเหตุสำคัญประการหนึ่งก็คือระบบราชการและนักการเมือง

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า ประเด็นหลักนิติธรรมหรือการยึดหลักกฎหมายซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญอีกประการหนึ่งในหลักธรรมาภิบาลนั้น สอดคล้องกับ ประพนธ์ จิตตะปุตตะ⁸ ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องธรรมาภิบาล และประสิทธิผลของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจในอุตสาหกรรมการบินพลเรือน ผลการศึกษาพบว่า บริษัทการบินไทย นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของคณะกรรมการบริหารและผู้บริหารภายใน พบว่า ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยรวมสูงสุด คือ หลักนิติธรรม รองลงมา คือ หลักความโปร่งใส และระดับต่ำสุด คือ หลักการมีส่วนร่วม บริษัทท่าอากาศยานไทย ซึ่งได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการ

⁶ R. Dayanandan, "Good Governance Practice for Better Performance of Community Organizations – Myths and Realities!!", *Journal of Power, Politics & Governance*, Vol. 1 No. 1: 10 – 26.

⁷ Wahe Duzzama, "Value of people's participation for good governance in developing countries", *Transforming Government: People, Process and Policy*, Vol. 4 Issue: 4: 386 - 402.

⁸ ประพนธ์ จิตตะปุตตะ, "ธรรมาภิบาลและประสิทธิผลของคณะกรรมการบริหารรัฐวิสาหกิจในอุตสาหกรรมการบินพลเรือน", วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (2555).

บริหารงานของคณะกรรมการบริหารและผู้บริหารภายในเช่นกัน พบว่า ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยรวมสูงสุด คือ หลักนิติธรรม รองลงมา คือ หลักความรับผิดชอบ และระดับต่ำสุด คือ หลักความคุ้มค่า นอกจากนี้ บริษัทวิทยุการบินไทย และสถาบันการบินพลเรือน ซึ่งนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของคณะกรรมการบริหารและผู้บริหารภายในด้วยนั้น พบว่า ระดับความคิดเห็นเฉลี่ยรวมสูงสุด คือ หลักนิติธรรม รองลงมา คือ หลักคุณธรรม และระดับต่ำสุด คือ หลักการมีส่วนร่วม

1.3 จากผลการวิจัยที่พบว่า หลักการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เป็นการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้ไฟ เพื่อให้ประชาชนสามารถรับบริการจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 ในด้านต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วช่วยประหยัดเวลา และลดขั้นตอนในการติดต่อด้านต่างๆ นั้น สอดคล้องกับ ซาลาม⁹ ที่ได้ศึกษาเรื่อง ธรรมาภิบาลของการให้บริการประชาชนผ่านศูนย์ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-service centres) ของบังกลาเทศ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประเมินธรรมาภิบาลโดยกำหนดตัวชี้วัด คือ การให้คำปรึกษาประชาชนเรื่องทางเลือกต่างๆ ด้วยความสุภาพอ่อนน้อม การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่างๆ อย่างตรงไปตรงมา การให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ ความโปร่งใส ความสะดวกในการติดต่อ การตอบสนองความต้องการของประชาชน การยึดหลักกฎหมาย และการมีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า การให้บริการประชาชนผ่านศูนย์ระบบอิเล็กทรอนิกส์มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูง และมีผลในทางบวกต่อความพึงพอใจของประชาชน

2. รูปแบบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2

2.1 จากผลการวิจัยที่พบประเด็นใหม่เรื่อง การความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นการตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่อยู่โดยรอบองค์กร ซึ่งในประเด็นนี้ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 ได้ให้การช่วยเหลือและตอบแทนประชาชนที่เป็นลูกค้า หรือผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของการไฟฟ้า ดูแล พื้นฟู และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยรอบ บำรุงรักษาและแบ่งปันทรัพยากรให้ชุมชนได้ใช้และกระบวนการของหลักการข้อนี้ต้องผ่านการปรึกษาหารือหรือประขามติร่วมกับประชาชนในการทำโครงการต่างๆ ด้วยนั้น สอดคล้องกับ อิบรังก้า¹⁰ ที่ได้ศึกษาเรื่อง การใช้ประชามติเป็นเครื่องมือของธรรมาภิบาลในประเทศกำลังพัฒนา โดยผู้วิจัยกล่าวว่า องค์การสหประชาชาติ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และธนาคารโลก (World Bank) ได้ยืนยันว่า ธรรมาภิบาลโดยประเทศที่กำลังพัฒนานั้น ก่อให้เกิดการพัฒนาและทั้งองค์การสหประชาชาติและกองทุนการเงินระหว่างประเทศได้เลือกธรรมาภิบาลเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์ที่ใช้สำหรับการให้ประเทศกำลังพัฒนากู้ยืมเงิน รวมทั้งการให้การอนุมัติในเรื่องอื่นๆ และในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการที่จะประเมินว่า ประชามติสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือของธรรมาภิบาลหรือไม่ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเปรียบเทียบประชาธิปไตยโดยตรง (Direct Democracy) ในประเทศสวิสเซอร์แลนด์ ซึ่งผู้วิจัยกล่าวว่า ประเทศดังกล่าวได้ใช้ประชามติเป็นเครื่องมือของธรรมาภิบาลมายาวนานกว่าประเทศอื่นๆ และนำผลการศึกษาไปเปรียบเทียบกับประเทศบราซิล และประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศ ซึ่งผลการศึกษาแสดงว่า การให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง โดยการแสดงประชามติใน

⁹ Mohammad Abdul Salam, **E-governance for good governance through public service delivery: an assessment of district e-service centres in Bangladesh**, (Bangladesh: BRAC University, 2013).

¹⁰ Ifiok Okon Ibanga, **Using referendums as a tool of good governance in the developing world**, (Oregon: University of Oregon, 2007)

เรื่องต่างๆ นั้น ช่วยให้การดำเนินการต่างๆ ของรัฐบาลมีความถูกต้อง ชอบธรรม กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือรัฐบาลของประเทศนั้นๆ มีธรรมาภิบาลในการปกครองประเทศ

นอกจากนี้ การที่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 ยึดหลักการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยการตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่อยู่โดยรอบองค์กร และให้การช่วยเหลือประชาชนที่เป็นลูกค้า หรือผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของการไฟฟ้า ตลอดจนดูแลฟื้นฟูและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยรอบนั้นสอดคล้องกับ วีระชัย ศิริพานิช¹¹ ซึ่งได้ทำการศึกษา การพัฒนาระบบบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรบริหารส่วนตำบลในภาคอีสาน ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันและปัญหาของระบบบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาลในภาคอีสาน พบว่า สภาพปัจจุบันด้านเศรษฐกิจมีนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณในการจัดกลุ่มอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในเขตพื้นที่จัดตั้งโครงการจัดอบรมให้ความรู้และฝึกวิชาชีพให้กับกลุ่มอาชีพต่างๆ ส่งเสริมการสร้างงานสร้างรายได้ ด้านสังคมมีการส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณในด้านการศึกษาของประชาชน โดยให้ทุนสนับสนุนจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์อาหารเสริม (นม) และอาหารกลางวัน ส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณสังคมสงเคราะห์แก่ผู้สูงอายุและพิการ จัดโครงการอบรมให้กับกลุ่มอาชีพและกลุ่มอื่นๆ สนับสนุนการแข่งขันกีฬาต่อต้านยาเสพติดให้ความช่วยเหลือในงานฌาปนกิจของราษฎรในพื้นที่ทุกหมู่บ้าน และอุดหนุนงบประมาณในการฝึกอบรมให้ความรู้แก่อาสาสมัครป้องกันฝ่ายพลเรือน เป็นต้น ด้านวัฒนธรรมมีการส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่นสำคัญๆ ตลอดจนมีการจัดอบรมเกี่ยวกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การกวดขันแหล่งอบายมุข และการบรรเทาสาธารณภัย

2.2 จากการประเมินรูปแบบทำให้ได้ประเด็นรูปแบบที่สมบูรณ์อีกประเด็น พบว่า หลักความมุ่งมั่นอุทิศตน ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับความรับผิดชอบต่อสังคม แต่มีความหมายที่ลึกกว่า กล่าวคือ การมีความมุ่งมั่นอุทิศตนนั้น เป็นการมุ่งมั่นอุทิศตนปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลตามเป้าหมายเกินกว่าที่กำหนดไว้ เป็นการตอบสนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ โดยยึดผลประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง ซึ่งความมุ่งมั่นอุทิศตนนั้นก็เป็นส่วนหนึ่งของหลักคุณธรรม สอดคล้อง เทสเซมา และคณะ¹² ที่ได้ศึกษาธรรมาภิบาลที่ดีในการบริหารจัดการที่ดินในเมืองแซมบู (Shambu Town) รัฐโอโรเนีย ประเทศเอธิโอเปีย โดยใช้ตัวชี้วัดในการประเมินการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลที่ดีดังกล่าว 5 ด้าน คือ การมีส่วนร่วม (Participation) ความโปร่งใส (Transparency) การตรวจสอบได้ (Accountability) ความเสมอภาค (Equity) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) และประสิทธิภาพ (Efficiency) ในการศึกษาดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยพบว่า เมืองแซมบู รัฐโอโรเนีย ประเทศเอธิโอเปีย ยังขาดการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะเจ้าพนักงานและลูกจ้างของเทศบาลเมืองดังกล่าวขาดสำนึกรับผิดชอบต่อประชาชน ขาดการตอบสนองที่ดีต่อผู้มาติดต่อเรื่องที่ดิน แต่ทว่าความสนใจ เอาใจใส่ไปยังนักการเมืองท้องถิ่นที่เป็นผู้บังคับบัญชาโดยคอยประจบเอาใจเจ้านาย เพื่อรักษาตำแหน่งหน้าที่หรือเพื่อการได้รับเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น แทนที่จะสนใจทำการงานเพื่อที่จะแก้ไขปัญหาประชาชนในท้องถิ่นหรือผู้ที่มาติดต่อ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาการบริหารจัดการที่ดินในด้านอื่น ๆ เป็นต้นว่า การขาดแคลน

¹¹ วีระชัย ศิริพานิช, “องค์การบริหารส่วนตำบล: การพัฒนาระบบบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในภาคอีสาน”, วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, (คณะวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2556.

¹² Dinka Tessema et.al., “An Assessment of the Challenges and Prospects of Good Urban Governance Practice in the Land Administration System: Case of Shambu Town, Oromia Region, Ethiopia”, **Journal of Good Governance and Sustainable Development in Africa (JGGSDA)**, Vol. 3 No 3: 20 – 31.

งบประมาณและทรัพยากรบุคคล การขาดศักยภาพของสถาบัน (Institutional Capacity) ในอันที่จะรับมือกับปัญหาที่ทำลายสำคัญ ๆ ซึ่งแนวทางแก้ปัญหาในเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า จะต้องทำให้การมีส่วนร่วมในท้องถิ่นมีมากขึ้น เพิ่มพูนศักยภาพของสถาบันและองค์กร กระทำการให้มีการตรวจสอบได้ มีการให้บริการเรื่องที่ดิน ที่อยู่บนพื้นฐานความเสมอภาค มีการนำเอาระบบคอมพิวเตอร์มาใช้จัดทำบันทึกต่าง ๆ จัดตั้งหน่วยงานบริการด้านต่าง ๆ ทั้งหมด ณ จุดเดียว จัดทำมาตรฐานการบริการเพื่อให้บริการต่าง ๆ ทั้งหมดของหน่วยงานที่ดูแลเรื่องที่ดินได้มาตรฐาน และมีระบบการติดตามตรวจสอบที่คงเส้นคงวาและสม่ำเสมอ โดยมุ่งเน้นการแก้ไขปรับปรุงการบริหารจัดการเรื่องที่ดิน ให้มีความทันสมัย และมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดซึ่งในการนี้เจ้าหน้าที่ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องมีความมุ่งมั่นอุทิศตนให้ประชาชนมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ขอค้นพบที่เป็นประโยชน์และเป็นองค์ความรู้ด้านการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล และมีข้อเสนอแนะต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการจัดการ

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักการและนโยบายไปใช้ ควรมีมาตรการที่เป็นรูปธรรมในการทำงานร่วมกับชุมชน มีระเบียบรองรับเมื่อต้องดำเนินโครงการกับชุมชน และกำหนดความรับผิดชอบที่ต้องดำเนินการเมื่อเกิดข้อผิดพลาดต่าง ๆ นอกจากนี้จะต้องมีการจัดทำแผนช่วยเหลือและเยียวยาผู้เสียหาย ทั้งพนักงานการไฟฟ้าเองและประชาชนผู้ได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติงาน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ตระหนักถึงความสำคัญของการเป็นองค์กรแห่งความยั่งยืน ที่มีการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นพื้นฐานของการดำเนินการตามภารกิจ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจึงมุ่งมั่นพัฒนาการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดเป็นนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

1.2 ควรให้ผู้บริหารและพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เป็นผู้มีคุณธรรม มีความดีงามที่ถูกปลูกฝังในจิตใจ มีความกตัญญู ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ สามัคคี มีวินัย มีน้ำใจและเป็นสุภาพชน จนเกิดเป็นจิตสำนึกที่ดี รู้ผิดชอบชั่วดี เกรงกลัวต่อการกระทำความชั่วต่าง ๆ เมื่อเป็นผู้ที่มีคุณธรรมแล้วจะทำให้เป็นผู้มีจิตใจดี คิดแต่สิ่งดี มีความมุ่งมั่นอุทิศตนเพื่อองค์กร เป็นคุณธรรมประจำชีวิต

2. ข้อเสนอแนะเชิงการปฏิบัติ

2.1 ผู้บริหารควรนำรูปแบบการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 ไปวางแผน และกำหนดเป็นนโยบายขององค์กร และให้ความรู้กับพนักงานในองค์กรรับทราบถึงรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ จากนั้นติดตามผลการปฏิบัติงานหลังจากมอบนโยบายไปแล้ว

2.2 ควรมีการนำเสนอขยายผลให้หน่วยเหนือหรือหน่วยงานผู้กำกับดูแลได้ทราบข้อมูลนโยบาย และเห็นถึงข้อดีของการบริหารงานตามรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้นนี้ เพื่อผลักดันให้รูปแบบดังกล่าวถูกนำเสนอไปยังหน่วยงานบังคับบัญชาที่สูงขึ้นไป ซึ่งอาจจะนำไปสู่การพิจารณาร่างเป็นนโยบายโดยรัฐบาลต่อไป

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การวิจัยได้มีการศึกษาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ และผู้ที่มีความสนใจ จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคตดังนี้

3.1 ควรมีการศึกษาเรื่องการพัฒนา รูปแบบธรรมาภิบาลในการบริหารงานของหน่วยงาน อื่นที่เกี่ยวข้องกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ดังกล่าวของหน่วยงานนั้นๆ

3.2 ควรมีการประเมินผลการใช้นโยบายรูปแบบธรรมาภิบาล ในการบริหารงานของการ ไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 เป็นระยะๆ เช่น มีการประเมินทุกๆ 1 ปี หรือทุกๆ 3 ปี เป็นต้น

3.3 ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่นได้รับทราบถึงรายละเอียดและประโยชน์ของ รูปแบบการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล และผลักดันให้หน่วยงานอื่น ๆ นำรูปแบบนี้ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละหน่วยงานต่อไป

เอกสารอ้างอิง

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค. **วารสารรายงานประจำปี 2559**. กรุงเทพมหานคร: การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, 2559
ประพนธ์ จิตตะปุตตะ, “ธรรมาภิบาลและประสิทธิผลของคณะกรรมการบริหารรัฐวิสาหกิจในอุตสาหกรรมการ บินพลเรือน”, **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และ มนุษยศาสตร์**, ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (2555).

ธีรภูมิ เอกะกุล. **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏ อุบลราชธานี, 2543

วีระชัย ศิริพานิช. “องค์การบริหารส่วนตำบล: การพัฒนาระบบบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในภาคอีสาน”.

วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. คณะวัฒนธรรมศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2556.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. **แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2556 - พ.ศ. 2561)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552.

R. Dayanandan, “Good Governance Practice for Better Performance of Community Organizations – Myths and Realities!!”, **Journal of Power, Politics & Governance**, Vol. 1 No. 1: 10 – 26.

Wahe Duzzama, “Value of people's participation for good governance in developing countries”, **Transforming Government: People, Process and Policy**, Vol. 4 Issue: 4: 386 - 402.

Ifiok Okon Ibanga. **Using referendums as a tool of good governance in the developing world**. Oregon: University of Oregon, 2007

Mohammad Abdul Salam. **E-governance for good governance through public service delivery: an assessment of district e-service centres in Bangladesh**. Bangladesh: BRAC University, 2013.

Dinka Tessema et.al., “An Assessment of the Challenges and Prospects of Good Urban Governance Practice in the Land Administration System: Case of Shambu Town, Oromia Region,

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2561)

Ethiopia”, **Journal of Good Governance and Sustainable Development in Africa (JGGSDA)**, Vol. 3 No 3: 20 – 31.